

علی اصولی: | منابع نفت و گاز دریای خزر ذخیره‌ای راهبردی برای آیندگان

[منابع نفت و گاز دریای خزر ذخیره‌ای راهبردی برای آیندگان](#)

دریای خزر به عنوان بزرگ‌ترین دریاچه جهان با دارا بودن نزدیک به ۴۰ درصد مجموع مساحت دریاچه‌های دنیا از حیث ذخایر نفت و گاز جزو مناطق به نسبت بکر جهان به شمار می‌آید.

دریای خزر پس از منطقه خلیج فارس و سیبری سومین منبع انرژی جهان است که بر اساس اعلام سازمان انرژی جهانی مجموع ذخایر تاییدشده نفت‌خام و گاز طبیعی دریای خزر بالغ بر ۱۰۰ میلیارد بشکه نفت و ۱۲ تریلیون متر مکعب گاز تخمین زده شده؛ ارقامی که به وضوح نشان می‌دهد دریای خزر افزون بر موقعیت ژئوپلیتیک، به لحاظ ذخایر نفت و گاز اهمیت زیادی برای کشورهای حاشیه دریای خزر دارد.

با وجود اینکه در سال‌های دور هیچ‌گونه چشم‌انداز و افق روشنی برای وجود منابع هیدروکربوری در دریای خزر وجود نداشت، پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در دوران شکوفایی و بوم‌سازی علم و فناوری با توجه به اعمال تحریم‌های ظالمانه کشورهای غربی، فرزندان ایران‌زمین به این باور رسیدند که منابع خدادادی نفت و گاز صرفاً در گوشه شمالی و غربی دریاچه خزر و برای بعضی از همسایگان خزر نیست و اثبات وجود ذخایر مطمئن و قابل توجه نفت و گاز در خزر جنوبی به مدد تلاش و کوشش فراوان متخصصان شرکت نفت خزر به عنوان پیشقراول و پرچمدار این حرکت عظیم محقق شد.

در واقع پس از سال‌ها تلاش، مطالعات علمی، تحقیقاتی و زمین‌شناسی، کشفیات به‌دست آمده در خزر جنوبی به‌رغم وجود هرگونه سابقه و تجربه ایران در ساخت سازه‌های عظیم دریایی و عدم در دست داشتن تکنولوژی‌ها و فناوری‌های پیچیده مختص حفاری در آب‌های عمیق رقم خورده است و امروز با افتخار و سربلندی اعلام می‌کنیم متخصصان و فرزندان ایران زمین در حوزه حفاری آب‌های عمیق دریای خزر و کشف طلای سیاه از دل خزر فعل خواستن توانستن را صرف کردند.

متخصصان شرکت نفت خزر از سال ۱۳۷۷ با انجام مطالعات وسیع ژئوفیزیکی، زمین‌شناسی و مهندسی نفت به نتایج مثبتی به لحاظ وجود منابع غنی هیدروکربور در بخش جنوبی آب‌های عمیق دریای خزر پی بردند، به طوری که امروز قویا اعلام می‌کنیم بر اساس مطالعات انجام شده، ۴۶ ساختار کوچک و بزرگ نفتی که در اعماق بین ۵۰۰ تا ۸۰۰ متر با ذخایر بالغ بر ۴۸ میلیارد بشکه نفت و گاز شناسایی شده است و بر اساس همین تلاش‌های علمی و مطالعات ارزشمند زمین‌شناسی نیاز به ساخت یک سکوی حفاری نیمه‌شناور برای عملیات حفاری و اکتشاف در دریای خزر جزو اهداف و اولویت‌های شرکت ملی نفت ایران قرار گرفت و عملیات اجرایی ساخت سکوی نیمه شناور ایران امیرکبیر با قابلیت حفاری تا عمق ۶۰۰۰ متر زیر بستر دریا با همکاری شرکت‌های توانمند ایرانی به سرانجام رسید و نهایتا در سال ۱۳۸۸ ساخت این سازه عظیم و منحصربه‌فرد و مجهز به فناوری‌های پیچیده با وزنی حدود ۱۵۰۰۰ تن که به‌عنوان یکی از چالش‌های نفس‌گیر و پیچیده برای شرکت نفت خزر بود با عبور از مشکلات فراوان وارد مدار عملیاتی شد و امروز سکوی نیمه‌شناور امیرکبیر به عنوان نمادی از حاکمیت جمهوری اسلامی ایران و نگین درخشانی از تبحر، دانش و فناوری و به عنوان برگ زرینی در تالار افتخارات صنعت نفت کشور در پهنه دریای خزر خودنمایی می‌کند.

این سکوی منحصربه‌فرد تا به حال با انجام عملیات موفقیت‌آمیز حفاری دو حلقه چاه اکتشافی در میدان سردار جنگل تابوی حفاری در آب‌های عمیق دریای خزر را شکسته، به گونه‌ای که امروز به جرات می‌توان ادعا کرد با توجه به تجربیات ارزنده شرکت نفت خزر در حفاری و اکتشاف در آب‌های عمیق، ریسک عملیات حفاری برای فعالیت‌های توسعه و تولیدی به نسبت گذشته بسیار پایین آمده است.

یکی از چالش‌های مهم شرکت نفت خزر پس از ساخت سکوی عظیم حفاری امیرکبیر، موضوع نگهداری، تعمیرات و راهبری آن بود که با توجه به فناوری‌های پیچیده سکوه‌های نیمه‌شناور در بدو امر تا حدود بسیار زیادی وابسته به کشورهای خارجی بودیم، اما امروز به مدد صنعتگران، متخصصان و پیمانکاران ایرانی مباحث راهبری، نگهداشت و تعمیرات این سازه منحصربه‌فرد در این سال‌ها به تدریج از وابستگی ۸۰ درصدی به کمتر از ۲۰ درصد رسیده، به گونه‌ای که تمامی عملیات راهبری و نگهداشت و تعمیرات این جزیره آهنی که مجهز به ۸۹ سیستم از سامانه‌های مختلف، پیچیده و منحصربه‌فرد است توسط متخصصان و پیمانکاران ایرانی در حال انجام است.

یکی از استراتژی‌ها، اقدام‌های ارزشمند و سرمایه‌گذاری‌های مهم شرکت

ملی نفت ایران در منطقه شمال کشور و سواحل شهرهای نکا و بهشهر ایجاد حوضچه آرامش و اختصاص محدوده بسیار وسیع پستیانی و عملیاتی، پایگاه تعمیراتی برای کشتی‌ها، مخازن ذخیره‌سازی و خطوط لوله انتقال نفت و گاز بوده است که این مهم زمینه را برای ورود به مرحله توسعه و تولید از دریای خزر بیش از پیش فراهم کرده است.

از جمله دیگر اقدام‌های مهم شرکت نفت خزر به جز ساخت سکوی حفاری امیرکبیر می‌توان به ساخت سه فروند شناور چندمنظوره پستیانی از سکو (کاسپین ۳، ۲، ۱)، احداث پایگاه پستیانی و احداث اسکله و حوضچه آرامش برای انجام عملیات اکتشاف و حفاری، انجام ۴۸۰۰ متر حفاری در آب‌های عمیق خزر، کسب تجارب علمی و دستیابی به اطلاعات ارزشمند اکتشافی آب‌های عمیق دریای خزر، افزایش همکاری‌های منطقه‌ای با کشورهای حاشیه دریای خزر در حوزه‌های ایمنی، حفاظت از محیط زیست و مشارکت‌های نفتی، امضای تفاهم‌نامه‌های متعدد همکاری با شرکت‌های داخلی و بین‌المللی و متخصص فعالیت در آب‌های عمیق، انجام طرح‌ها و پروژه‌های زیست محیطی مطابق با استانداردهای آب عمیق و برگزاری مانورهای آمادگی مقابله با انتشار احتمالی آلاینده‌های نفتی، انجام تحقیقات و چاپ چند کتاب در زمینه ژئوفیزیک و زمین‌شناسی دریای خزر، همکاری با مراکز علمی و دانشگاهی درخصوص توسعه علمی و پژوهشی حوزه انرژی و زمین‌شناسی دریای خزر، اخذ گواهینامه‌های ISO 9001، ISO/ TS29001، ISO 14001، ISO45001 و راهنمای HSE-MS، امضای سند همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان در زمینه بهره‌برداری مشترک از ظرفیت‌های خزر، امضای تفاهم‌نامه همکاری بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت ORG نروژ برای مطالعه توسعه میدان سردار جنگل و بلوک‌های اکتشافی ۲۴، ۲۶ و ۲۹ دریای خزر اشاره کرد.

امروز می‌توانیم با سربلندی اعلام کنیم همه اقدام‌ها، مطالعات و بسترسازی‌های لازم و پیش‌ران برای گام نهادن در مسیر توسعه و تولید نفت و گاز از ساختارها و میدان‌های نفتی شناخته شده متعلق به آب‌های جمهوری اسلامی ایران در دریای خزر به دست متخصصان توانمند شرکت نفت خزر محقق شده و ایران برای نخستین بار در منطقه خاورمیانه وارد باشگاه فعالیت‌های نفت و گاز در آب‌های عمیق جهان شده است و دانش و تولیدات لازم را به‌گونه‌ای کسب کرده که کشورهای همسایه خزر خواهان همکاری و انتقال این تجربیات برای آنان هستند.

با توجه به زمینه‌سازی‌ها، چنانچه عبور از مرحله اکتشاف به مرحله توسعه و تولید در اولویت اهداف و برنامه‌های وزارت نفت قرار گیرد

با افتخار می‌توانیم اعلام کنیم که همه زمینه‌ها، تجهیزات، دانش، تخصص، نیروی انسانی و امکانات برای این کار مهیا و فراهم است و در هر صورت کشف این ذخایر عظیم خدادادی در دریای خزر، هدیه‌ای برای آیندگان و نسل‌های آینده کشور عزیزمان است و باید اذعان کرد تلاش‌ها، مطالعات، اقدام‌ها و کشفیات انجام شده در خزر می‌تواند در ارتقای جایگاه ایران از نظر ذخایر هیدروکربوری در مجامع بین‌المللی نقش‌آفرین بوده و اثری پررنگ داشته باشد.

علی اصولی
مدیرعامل شرکت نفت خزر

کد خبر 292629